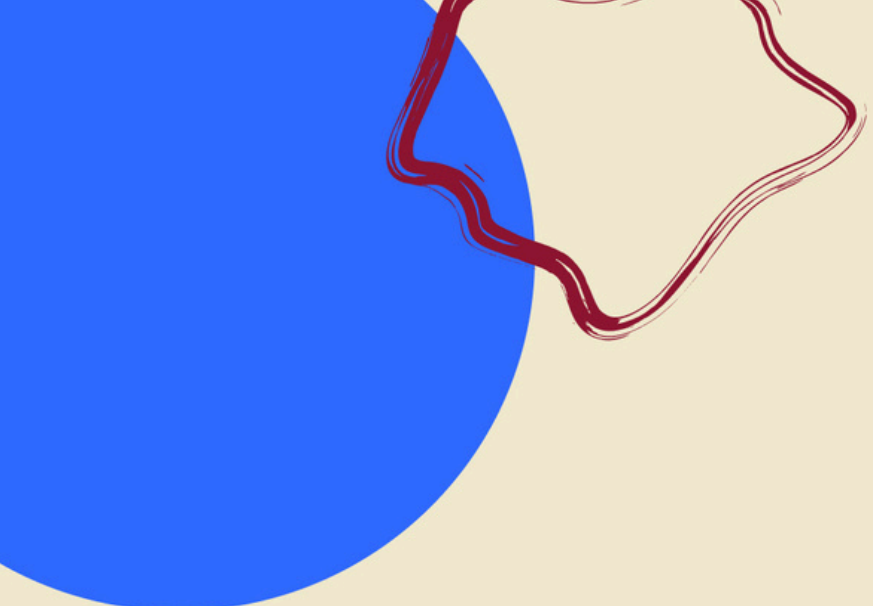

DJES

DANISH JOURNAL OF EDUCATION STUDIES

BILLEDELINGS PANIK I KØLVANDET PÅ UMBRELLA-SAGEN

En affektteoretisk analyse af diskurser i nyhedsartikler og på Børn Hjelper Børn

Clara Marie Laustsen, Cand.pæd. i pædagogisk psykologi fra Aarhus Universitet

Ida Marie Zilstorff Høyer, Cand.soc. i uddannelsesvidenskab fra Aarhus Universitet

FORSKNINGSARTIKEL (FAGFÆLLEBEDØMT)

OKTOBER 2026

PUBLICERET ONLINE

Kolofon

Redaktører

Miriam Madsen (chefredaktør), Kim Holflod, Karina Kiær, Bea Møller Schmidt, Julie Reng Andersen, Katrine Mygind Bach, Simon Langkjær, Nanna Bregnballe, Daniel Kardyb, Oliver Asmund Bornemann & Jan Thorhauge Frederiksen

Nummer

Årgang 4, nr. 2/2026, publiceret fortløbende

Artikeltype

Forskningsartikel (fagfællebedømt)

Adresse

Department for Education Studies

DPU, Aarhus University

Tuborgvej 164, 2400 Copenhagen NV:

djes@edu.au.dk

<https://tidsskrift.dk/tidsskriftforuddannelsesvidens/index>

ISSN: 2794-3445

Visuel Identitet

Puk Dam Sørensen

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License

BILLEDDDELINGSPANIK I KØLVANDET PÅ UMBRELLA-SAGEN

EN AFFEKTTEORETISK ANALYSE AF DISKURSER I NYHEDSARTIKLER OG PÅ BØRN HJÆLPER BØRN

Clara Marie Laustsen, Cand.pæd. i pædagogisk psykologi fra Aarhus Universitet

Ida Marie Zilstorff Høyer, Cand.soc. i uddannelsesvidenskab fra Aarhus Universitet

Abstract

Vi undersøger diskurser om seksualiserede digitale krænkelser i nyhedsartikler fra Politiken og Berlingske samt indlæg på BørneTelefonens medie Børn Hjælper Børn (BHB) i perioden 2018–2021 i kølvandet på Umbrella-sagen. Med afsæt i Sara Ahmed (2014) analyserer vi, hvordan diskurserne mobiliserer frygt, skyld og skam. Vi introducerer begrebet *billeddelingspanik* for at beskrive, hvordan unges seksualiserede billeddeling moraliseres og problematiseres i nyhedsartiklerne. Her udviskes skellet mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret billeddeling, hvilket får al billeddeling til at fremstå som risikabel og åbner for victim blaming. På BHB identificerer vi en tilsvarende risikodiskurs, hvor advarsler mod at sende seksualiserede billeder dominerer. Derudover finder vi victim blaming samt en kønnet dobbeltmoral, hvor piger udskammes for deres seksualitet, mens drenge belønnes. Vi argumenterer for, at dagbladenes kriseramme og BHB's rådgivning om pigers ansvar og afholdenhed kan forstås som forbundne led i en affektiv økonomi, hvor frygt, skyld og skam begrænser unges legitime handlemuligheder.

Keywords: Seksualiserede digitale krænkelser; unges seksualiserede billeddeling; Umbrella-sagen

Indledning

Da den såkaldte Umbrella-sag i 2018 rullede over medierne, blev seksualiserede digitale krænkelser (SDK) for alvor et nationalt anliggende. Over 1000 unge blev sigtet for deling af materiale kategoriseret som børnepornografisk. Det var ikke kun enkelte ofre, men hele ungdommens digitale kultur, der kom i centrum. Sagen adskilte sig fra tidligere sager om SDK ved sin skala og gennemslagskraft. Den blev et fælles referencepunkt, der udløste diskussioner om strafforfølgelsen af de sigtede unge og om unges billeddelingskultur mere generelt.

Umbrella-sagen indskriver sig samtidig i en bredere udvikling, hvor anmeldelser af SDK er steget markant de seneste år (Trolle, 2023). Undersøgelser viser desuden, at kun 24 pct. af de unge inddrager en voksen ved digitale krænkelser, og at skyld og skam ofte præger deres oplevelser (Rambøll, 2021; Hviid et al., 2020).

I denne artikel bruger vi SDK om uønsket deling af seksuelle billeder eller videoer (Red Barnet, u.å). SDK er dermed både et fænomen, der har stået centralt i den offentlige opmærksomhed, og en erfaring, der vækker specifikke følelser hos de unge, der rammes.

Fra et affektteoretisk perspektiv opstår følelser ikke i et tomrum, men mobiliseres i og gennem diskurser: de er sociale og bevægelige (Ahmed, 2014). Vi undersøger derfor dominerende diskurser om seksualiserede digitale krænkelser i nyhedsjournalistik i *Politiken* og *Berlingske* samt i indlæg på BørneTelefonens medie Børn Hjælper Børn (BHB) i perioden 2018–2021.

Mere specifikt ser vi på, hvordan disse diskurser mobiliserer og knytter følelser som frygt, skyld og skam til unges seksualiserede billeddeling. Vi trækker på Sara Ahmeds (2014) begreber om, hvordan følelser klæber, cirkulerer og akkumulerer, og introducerer begrebet *billeddelingspanik* for at beskrive, hvordan unges seksualiserede billeddeling moraliseres og problematiseres i dansk nyhedsdækning efter Umbrella-sagen.

I diskussionen argumenterer vi for, at dagbladenes kriseramme og BHB's rådgivning om pigers ansvar og afholdenhed kan forstås som forbundne led i en affektiv økonomi, hvor frygt, skyld og skam former forståelser af unges billeddeling og de handlemuligheder, der fremstår legitime, især i relation til pigers seksualitet.

Indledningsvist placerer vi undersøgelsen i to forskningsspor: dels forskning i moralpanik og risikodiskurser om unges seksualiserede billeddeling i medierne, dels forskning i kønnede magtforhold i unges seksualitet.

Forskningsoverblik

Moralpanik og risikodiskurser

Forskning viser at, unges seksualiserede billeddeling ofte indrammes gennem moralpanik og risikodiskurser i medierne. I USA blev *sexting* – samtykkebaseret deling af seksualiserede billeder og beskeder via digitale medier – fra 2008 genstand for massiv mediedækning, hvor fokus især rettedes mod teenagepigers valg, mens forklaringer om seksuel vold trådte i baggrunden (Hasinoff, 2015). Med udgangspunkt i Cohens begreb *moralpanik* (2011) - en overdrivelse af et fænomen i sig selv eller i forhold til mere alvorlige problemer - videreudvikler Hasinoff begrebet *sexting panic* (2015) (for at indfange, hvordan skellet mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret sexting udviskes i medierne, så al billeddeling fremstår risikabel, og den foretrukne løsning bliver at fraråde praksissen helt. Det åbner for *victim blaming*, hvor piger gøres ansvarlige for konsekvenserne af deres valg, mens krænkeren undgår ansvar.

Hasinoff (2015) viser, hvordan *sexting panic* trækker på langvarige køns- og seksualnormer, der fremstiller teenagepigers seksualitet som noget, der må kontrolleres. Disse normer hviler på en forståelse af piger som biologisk umodne og ude af stand til at vurdere konsekvenserne af egne handlinger, hvilket undergraver deres handlekraft.

Med afsæt i Cohen (2011) og Hasinoff (2015) videreudvikler vi begrebet *moralpanik* til *billeddelingspanik* for at indfange, hvordan ungdommens digitale praksisser problematiseres og moraliseres i kølvandet på Umbrella-sagen, hvor udviskningen af samtykke samtidig muliggør *victim blaming*.

Kønnede magtforhold i unges seksualitet

Hvor Hasinoff (2015) viser, hvordan *sexting panic* trækker på forestillinger om pigers seksualitet som noget, der må kontrolleres, peger studier i forlængelse heraf på, hvordan kønnede normer former både unges erfaringer med, samfundets forståelse af og konsekvenserne af SDK (Uldbjerg, 2021; Ringrose, Regehr & Milne., 2021). Ringrose et al. (2021) viser, at en dobbeltmoral præger unges omgang med seksualiserede billeder: Drengene kan opnå social status ved at dele pigers billeder uden samtykke, mens piger udskammes, når deres billeder deles. Piger har samtidig større risiko for ufrivillig billeddeling og møder oftere udskamning og *victim blaming* blandt jævnaldrende. Denne asymmetri betyder, at piger i højere grad holdes ansvarlige for at beskytte sig selv, mens drenge i højere grad fritages for ansvar.

Kønnede magtforhold regulerer også, hvem der kan anerkendes som legitime ofre. Hindes og Fileborn (2020) viser, at kvindelige ofre for seksuel vold i medierne ofte fremstilles som irrationelle og emotionelle piger, der “burde” have beskyttet sig selv. Uldbjerg (2021) viser tilsvarende, at mediedækningen fastholder en dikotomi mellem “ideelle” og “skyldige” ofre i SDK-sager, hvor piger, der har sendt billeder, mister retten til at blive forstået som ofre på lige fod med andre.

Vi bruger den eksisterende forskning som analytisk linse til at undersøge, hvordan kønnede magtforhold kommer til udtryk i dagblade og på BHB. Forskningen peger på, at sådanne magtforhold – på tværs af sociale, mediale og kulturelle sammenhænge – fastholder en ulige struktur, hvor piger pålægges et særligt ansvar og rammes hårdere af konsekvenserne af SDK.

Følelser som performative fænomener

Med afsæt i Ahmeds forståelse af følelser som performative fænomener spørger vi, hvad følelser *gør*, frem for hvad de *er* (2014). Vi anvender affekt og følelser synonymt, da de i praksis optræder tæt sammenvævet. Følelser forstås ikke gennem binære modsætninger som indre/ydre, kropslige/kognitive eller sensoriske/sproglige, men som fænomener, der arbejder på tværs af sådanne kategorier (Staunæs & Brøgger, 2024).

Analysen tager udgangspunkt i et sprogligt niveau, hvor vi undersøger, hvordan følelser cirkulerer og virker performativt i diskursive figurer, formuleringer og gentagelser i dagbladene og på BHB. Denne tilgang ligger tæt på Ahmeds analyser af historiske og politiske talehandlinger, hvor sproglige gentagelser over tid mobiliserer følelser, der klæber til kroppe, objekter og praksisser og derved legitimerer bestemte handlinger (2014). For at præcisere, hvordan følelser bidrager til at konstituere unges seksualiserede billeddeling og positionere bestemte kroppe i hierarkier af gode og dårlige følelser, trækker vi på Ahmeds teoretiseringer af *frygt, skyld og skam* (2014), som udfoldes nærmere i teoriafsnittets afsluttende del.

Affektiv økonomi

Ahmed anvender begrebet *affektiv økonomi* til at beskrive, hvordan følelser historisk og aktuelt cirkulerer, forskydes og akkumulerer værdi, så de får performative effekter. Når følelser cirkulerer mellem diskurser, kroppe og objekter over tid, akkumulerer deres værdi: akkumulationen gør følelserne “økonomiske” ved at øge deres kraft og rækkevidde.

Begrebet gør det muligt at undersøge, hvordan følelser cirkulerer og akkumulerer inden for hvert medie, og danner grundlag for at diskutere deres bevægelser mellem medier og over tid. Gennem denne cirkulation får følelser en klæbende effekt, der gør, at de hæfter sig til bestemte kroppe. Jo mere følelser cirkulerer omkring sådanne kroppe og forbindes med andre figurer og objekter, desto mere fremstår de som de retmæssige årsager til “vores” følelser. Herved bidrager følelser til at konstituere sociale relationer og skabe betingelser for, at visse kroppe og grupper kan fremstå som værdige eller uværdige (2014).

Frygt, skyld og skam

Ahmed beskriver *frygt* som en fremadrettet følelse, der knytter sig til det endnu ikke aktualiserede, men fornemmes som en truende tilnærmelse. Frygt kan miste sit oprindelige objekt og forskydes til andre, hvorved truslen bliver mindre håndgribelig og følelsen af udbredt fare intensiveres; herved akkumulerer frygt affektiv værdi og bliver vanskelig at afgrænse. Frygt virker performativt ved at trække grænser mellem “os” og et farligt “dem/det” og orientere kroppe væk fra det, der konstrueres som truende. Samtidig kan frygt også rette kroppe mod det, man elsker og frygter at miste, hvilket understreger dens forankring i sårbarhed og fornemmelsen af, at noget er på spil og kræver handling (2014).

Ahmed adskiller *skyld* fra *skam*. Hvor skyld relaterer sig til en konkret handling, retter skam sig mod selvet. Skam opstår, når subjektet oplever at blive afsløret og vurderet som forkert af andre; kroppen “vender sig” mod sig selv i en følelse af uværdighed, hvor subjektet også bliver objekt for skammen. Denne vending er tæt forbundet med idealer, idet skam opstår i konflikten mellem den, man er, og den, man bør være ifølge sociale normer. Da idealer etableres gennem relationer, bliver skam central i moralens udvikling og fungerer særligt i reguleringen af seksuel adfærd som en affektiv kraft, der motiverer til tilpasning for at undgå følelsen (2014).

Metode

Datagrundlag

Undersøgelsen bygger på to datasæt fra medier med forskellige målgrupper og institutionelle rammer: nyhedsartikler fra Politiken og Berlingske (2018–2021) samt indlæg på BHB i samme periode.

Politiken og Berlingske er landsdækkende dagblade med store læserskarer, men med forskellige redaktionelle profiler: Politiken beskrives som en social-radikal allroundavis og Berlingske som en mildt konservativ nyhedsavis (Krarup, Køber, Hellum, Nyvang & Thøgersen, 2022; Thomsen, 2024). Som toneangivende dagblade har de væsentlig gennemslagskraft i at forme offentlighedens forståelse af Umbrella-sagen og udgør derfor et analytisk udgangspunkt for at undersøge den samlede mediediskurs om SDK. Dagbladsjournalistikken er præget af nyhedskriterier som aktualitet og sensationelitet samt et journalistisk ideal om neutralitet, hvilket former indhold, vinkling og sprogbrug.

BHB er en anonym brevkasse på BørneTelefonens hjemmeside, hvor indlæg udvælges, redigeres og publiceres efter etiske retningslinjer (BørneTelefonen, u.å.). Indlæggene kan derfor ikke læses som ufiltrerede stemmer, men som diskurser om billeddeling, der er situeret i de institutionelle rammer, voksne opstiller.

Vi betragter både dagbladsartikler og BHB som medier, der ikke blot afspejler holdninger, men producerer dem gennem deres særlige genrekoder og institutionelle logikker. På den baggrund analyserer vi diskurserne i begge medier som performative ytringer, der medvirker til at reproducere og forhandle forståelser af unges seksualiserede billeddeling.

Udvælgelse og afgrænsning af datasæt

Vi udvalgte 48 nyhedsartikler fra perioden 2018–2021 gennem søgninger i Infomedia. Vi søgte på *digitale sexkrænkelser*, da det var den mest anvendte term i samtidige juridiske, uddannelsesmæssige og politiske kontekster (Uldbjerger, 2021), samt på børn/unge for at afspejle aldersgruppen (11–18 år) i BHB-materialet. Vi udelukkede ikke-journalistiske tekster for at afgrænse datasættet til journalistisk dækning (Bilag 1).

Fra BHB udvalgte vi alle breve og svar om billeddeling fra 2018–2021 - både med og uden samtykke. Materialet består af 26 breve og 258 svar, som kan tilgås via hjemmesiden (BørneTelefonen, u.å.). Størstedelen er skrevet af unge, der identificerer sig som piger i alderen 11–18 år, og materialet repræsenterer udelukkende heteroseksuelle konstellationer.¹

Vores udvælgelseskriterier betyder, at de to datasæt ikke afspejler identiske diskurser, men overlappende felter. Nyhedsmaterialet omhandler udelukkende SDK, mens BHB også rummer fortællinger om samtykkebaseret billeddeling. Denne forskel giver os mulighed for at diskutere, om der cirkulerer lignende diskurser, der mobiliserer følelser i forståelsen af unges seksualiserede billeddeling – uagtet om den foregår med eller uden samtykke.

Analysestrategi

Med inspiration fra Braun og Clarke (2008) anvendte vi en tematisk analyse til at identificere fremtrædende diskurser om SDK og undersøge, hvilke følelser de mobiliserer. Vi gennemgik nyhedsartiklerne og brevene og svarene på BHB separat med fokus på tilbagevendende mønstre, italesættelser og associationer. På den baggrund identificerede og samlede vi gennemgående mønstre i temaer, der indfangede centrale diskurser og moddiskurser. Herefter koncentrerede vi os om de affektive dimensioner i disse diskurser ved at undersøge de formuleringer, ordvalg og sproglige figurer, hvorigennem følelser blev mobiliseret.

¹ Breve og svar fra BHB er blevet anonymiseret i overensstemmelse med Børns Vilkårs etiske retningslinjer for brug af børns stemmer i offentlig debat. Vi inkluderer derfor kun udvalgte dele af citater og undlader direkte henvisninger til de enkelte breve. Vi takker Børns Vilkår for samarbejdet om at sikre børnenes anonymitet.

Medieanalyse

Umbrella-sagen udgør det centrale omdrejningspunkt i mediedækningen af seksualiserede digitale krænkelser i perioden 2018-2021. Derfor afgrænsede vi analysen til de 34 ud af 48 nyhedsartikler, der eksplicit omtaler den. Analysen viser, hvordan dækningen ikke blot former dominerende diskurser om unges seksualiserede billeddeling, men også mobiliserer følelser – med *frygt* som den dominerende følelse. Fire gennemgående temaer strukturerer analysen (tabel 1).

Tema	Antal artikler	Referencer
Annoncering af krise	23	(Nielsen & Graversen, 2018), (Bostrup, 2018), (Lindtoft, 2018), (Freiesleben & Justice, 2018), (Munch & Pröschold, 2018), (Littauer, 2018), (Berlingske, 2018), (Lagoni, 2018a), (Lagoni, 2018b), (Graversen, 2018), (Mølgaard & Lagoni, 2018b), (Mølgaard, Lagoni & Nørregaard, 2018), (Mølgaard & Lagoni, 2018a), (Mølgaard & Lagoni, 2018d), (Mølgaard & Lagoni, 2018c), (Mølgaard, 2018), (Lagoni, 2019b), (Graversen, 2019), (Lagoni, 2019a), (Mølgaard, 2019a), (Lagoni, 2019c), (Mølgaard, 2019b), (Lindtoft & Risbøl, 2018)
Ungdommen som risikokategori	8	(Littauer, 2018), (Mølgaard, 2018), (Mølgaard, 2019b), (Nilsson, 2019), (Freiesleben & Justice, 2018), (Mølgaard & Lagoni, 2018a), (Lindtoft & Risbøl, 2018), (Jørgensen & Straka, 2019)
Massesigtelser som løsning	10	(Lindtoft, 2018), (Nielsen & Graversen, 2018), (Lagoni, 2019c), (Mølgaard, 2019a), (Lagoni, 2019a), (Mølgaard et al., 2018), (Mølgaard & Lagoni, 2018a), (Mølgaard & Lagoni, 2018c), (Mølgaard & Lagoni, 2018b), (Lindtoft & Risbøl, 2018)
Humanisering af de sigtede	7	(Mølgaard et al., 2018), (Lagoni, 2019b), (Lindtoft & Risbøl, 2018), (Lagoni, 2018b), (Bostrup, 2018), (Graversen, 2019), (Lagoni, 2019a)

Tabel 1: Temaer identificeret i nyhedsartikler (n=34)

Note. Den enkelte artikel kan indgå i flere temaer.

Annoncering af krise

Den største sag i dansk retshistorie målt på antal sigtede (Littauer, 2018).

Formuleringer som denne er ikke undtagelser, men karakteristiske for dækningen af Umbrella-sagen. I vores materiale fungerer de som led i en mediekonstruktion af sagen som en historisk begivenhed, der annoncerer en krise i ungdommens billeddelingskultur. Krisen etableres dels gennem referencer til fakta - 23 af de 34 artikler fremhæver, at 1.004 unge blev sigtet (tabel 1) - dels gennem gentagne sproglige markører som "historisk" (Lindtoft & Risbøl, 2018). Antallet af sigtelser fremstilles dermed ikke blot som information, men som bevis på sagens ekstraordinære og alarmerende karakter. Denne iscenesættelse bærer præg af nyhedskriterier, især aktualitet og sensationalitet, der dramatiserer afsløringen af de 1.004 sigtelser som et "chok". Chokket kobles samtidig til en frygt, der virker fremadrettet: ikke kun for den konkrete sag, men for fortsatte delinger og nye krænkelser, hvor endnu flere unge kan blive involveret. Frygten er her først knyttet til enkeltsagen som en ekstraordinær hændelse, men gennem denne forskydning – fra sag til generel bekymring for ungdommens billeddelingskultur – klæber frygten sig til *ungdommen som kategori*, som vi nu vender os mod.

Ungdommen som risikokategori

Bekymringen for unges billeddelingskultur forstærkes i dækningen gennem gentagne udsagn, der fremstiller ungdommen som uerfaren og grænseafprøvende:

"Mange af de unge, som vi underviser, kender ikke konsekvenserne af at dele et billede" (Lindtoft & Risbøl, 2018)

"[...] en ungdomskultur, hvor deling af videoer af hinanden i mere eller mindre krænkende situationer og uden samtykke desværre er normalt" (Freiesleben & Justice, 2018).

"På nettet er det så nemt at gøre grænseoverskridende ting. Det gør unge mere grænsesøgende og eksperimenterende" (Jørgensen & Straka, 2019).

Udsagnene samler sig til en diskurs, hvor "de unge" fremstår både uvidende og impulsive – som nogen, der bare "kommer til" at dele seksualiserede billeder ulovligt. Samtidig udvides problemforståelsen i flere artikler fra de konkrete ulovlige delinger i Umbrella-sagen til unges billeddelingskultur generelt. I denne udvidelse bliver "samtykke" sjældent markeret som sproglig skillelinje mellem forskellige former for deling. Derved udviskes grænsen mellem ulovlig og samtykkebaseret praksis, og al seksualiseret billeddeling risikerer at fremstå som ulovlig.

Ungdommen positioneres hermed dobbelt - som en gruppe, der på én gang anses for sårbar og som en potentiel risiko. Denne dobbelte positionering danner afsæt for den forskydning, der sker i dækningen, hvor frygten bevæger sig fra de 1.004 sigtede til ungdommen som kategori. Denne forskydning kommer særligt til udtryk i sygdomsmetaforen, hvor de ulovlige delinger omtales som “en epidemi ude af kontrol” (Mølgaard, Lagoni & Nørregaard, 2018). Metaforen indrammer billeddeling som en ukontrollerbar spredning, hvor risikoen ikke kan inddæmme i enkelte kroppe, men antages at kunne ramme alle unge.

De 1.004 sigtede fungerede som det oprindelige objekt for frygten — en konkret manifestation af et problem. Efterhånden løsriver følelsen sig fra enkeltsagens aktører, cirkulerer bredere, klæber til kategorien ungdom og akkumulerer affektiv værdi. Dermed konstrueres ungdommen som en gruppe, hvis seksualiserede billeddeling udgør en presserende trussel mod både samfundet og dem selv. Her opstår et affektivt paradoks: de unge gøres til objekter for både kærlighed og frygt. Som Ahmed påpeger, kan bevægelsen væk fra objekter af frygt også indebære en orientering mod objekter af kærlighed (2014). Dermed fremstår det at “handle” på ungdomsproblemet ikke blot rationelt, men moralsk nødvendigt.

I vores materiale genkender vi et mønster, der kan forstås i forlængelse af Cohens begreb *moralpanik* (2011): en gruppe gøres til symbolsk årsag for bredere problemer, hvilket afleder opmærksomheden fra bagvedliggende sociale og strukturelle forhold. Samtidig afspejler dækningen den risikodiskurs, som Hasinoff (2015) identificerer i amerikanske medier, hvor grænsen mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret billeddeling udviskes, hvilket åbner for *victim blaming*. På baggrund af denne sammenhæng mellem moralpanik (Cohen, 2011), risikodiskurser (Hasinoff, 2015) og vores empiriske fund i dansk mediedækning introducerer vi betegnelsen *billeddelingspanik* for at indfange, hvordan ungdommens seksualiserede billeddeling i kølvandet på Umbrella-sagen gøres til genstand for bekymring og moralsk regulering.

Affektivt tilfører frygten drivkraft til denne forståelsesramme: den giver følelsesmæssig tyngde til, at massesigtelser af de 1004 unge kan fremstilles som nødvendige og hastende.

Massesigtelser som løsning

I dækningen anvendes massesigtelserne både til at understøtte krisefortællingen og til at sende et advarselsbudskab til unge. Sigtelserne præsenteres som et middel til at disciplinere ungdommen: de skal “tjene til skræk og advarsel for en hel ungdomsgeneration, der skal lære at navigere i cyberspace uden at krænke andre seksuelt” (Mølgaard, 2019a). Lignende formuleringer er, at sigtelserne skal “statuere et eksempel” (Lindtoft, 2018), være “en øjenåbner” og “et konstant blinkende advarselsskilt” (Nielsen & Graversen, 2018).

Metaforerne konstruerer sigtelserne som løsningen på krisen: ved at indgyde frygt skal de forhindre fremtidige ulovlige delinger. Logikken hviler på forestillingen om, at hvis unge forstår, at det er strafbart at dele krænkende indhold uden samtykke – især af mindreårige – vil det have en præventiv effekt.

Frygten forbliver rettet mod ungdommen, men udvider sig og bindes samtidig til nye objekter. Hvor den tidligere klæbede til ungdommen som kategori, forbindes den nu også med selve truslen om straf. Artikuleret gennem vendinger som “skræk og advarsel”, “advarselsskilt” og “øjenåbner” fungerer sigtelserne som affektive objekter, der forstærker og omsætter frygten - både hos unge, der kan frygte selv at blive sigtet, og hos forældre, der bekymrer sig om, hvorvidt det kan ramme deres egne børn.

Gennem gentagelsen og den intense retorik akkumulerer frygten affektiv værdi, fordi den kobles til allerede etablerede bekymringer om fortsatte krænkelser og flere involverede unge. I denne bevægelse får frygten en dobbelt funktion: Den fungerer både som moralsk drivkraft og som retfærdiggørelse af de strafferetlige tiltag. Sigtelserne fremstår derfor ikke kun som sanktion, men som en nødvendig regulering – et middel til at genskabe kontrol og forhindre gentagelse.

Dermed præsenteres sigtelserne som et instrument til at redde ungdommen fra sig selv: et indgreb, der på én gang forstås som beskyttelse og som afstraffelse, hvilket viderefører forestillingen om unge som uvidende og risikofyldte. Netop fordi ungdommen fremstilles som både problemet og målgruppen for regulering gennem massesigtelser, åbner mediedækningen for en parallel diskurs, hvor de sigtedes handlinger nedtones eller forklares som et resultat af deres ungdom. Denne dobbelthed udfolder vi i det følgende afsnit.

Humanisering af de sigtede

I artiklerne beskrives de sigtede ofte på måder, der humaniserer dem og nedtoner handlingernes alvor. Formuleringer som: “da han som 17-årig” (Lagoni, 2019b), “førstegangskriminelle” (Lindtoft & Risbøl, 2018), “jævnaldrende delere” (Lagoni, 2018b) og “ikke tidligere straffet” (Lagoni, 2019b) fremhæver karaktertræk, der kan generaliseres til alle unge. Dermed bliver “ungdom” en formidlende faktor: de sigtede fremstår som almindelige unge, der “kom til” at begå en fejl, snarere end som fuldt ud ansvarlige krænker. Denne forskydning ses også når det seksuelle overgreb i Umbrella-sagen omtales som en “privat optagelse” (Lagoni, 2018b). Denne formulering normaliserer krænkelsen og flytter fokus væk fra overgrebet og offerets position.

Forskningen viser i øvrigt, at deling af pigers billeder kan give drenge social kapital, mens piger rammes hårdere af udskamning og victim blaming (fx Ringrose m.fl., 2021) — en asymmetri, der gør humaniserende rammer særlig problematiske. Hasinoff (2015) peger i en amerikansk kontekst på, at spørgsmål om privatliv og samtykke ofte overskygges af bekymring for teenagepigers seksualitet; ansvaret placeres dermed hos pigerne, mens krænkelsens karakter og kønnede magtforhold træder i baggrunden. Betegnelsen “privat optagelse” fungerer på tilsvarende måde: den reducerer et seksuelt overgreb til et neutralt ungdomsproblem og usynliggør de kønnede dimensioner af SDK.

Denne dobbelte logik - hvor de sigtede fremstilles både som ansvarlige og som almindelige unge, der må beskyttes - bliver særlig tydelig i diskussionen om, hvorvidt de tiltalte skal dømmes for “distribution af børneporno”.

Frygten for, at unge stemples som pædofile med langvarige konsekvenser, fører til forslag om lovændringer: "Formålet med reglerne om børneattester har ikke været at afskære unge, som tankeløst har spredt private optagelser på nettet, fra at blive pædagoger eller fodboldtrænere" (Lagoni, 2018b). Flere artikler fremhæver, at disse unge ikke skulle forveksles med kriminelle pædofile (Bostrup, 2018; Lindtoft, 2018), og bør nøjes med et "et rap over nallerne" fremfor en egentlig dom (Lindtoft, 2018).

I et affektivt perspektiv (Ahmed, 2014) kan den dobbelte logik forstås som en forskydning i følelsesmæssig orientering: gennem humaniserende beskrivelser suppleres frygten for ungdommen af medfølelse og forvirring, som klæber til de sigtede. Dermed manifesterer paradokset sig på ny: de unge, som udgør en fare, fremstilles samtidig som nogle, hvis uskyld må beskyttes, da de "bare er børn". Frygten for ulovlig billeddeling transformeres til en frygt for, hvad lovgivningen kan påføre de unge, særligt risikoen for at blive stemplet som pædofile. Når disciplinerende og humaniserende diskurser sameksisterer, akkumulerer frygt og medfølelse værdi og fastholder ungdommen som en figur, der både vækker bekymring og omsorg - en ambivalens, der legitimerer mildere sanktioner og krav om juridiske ændringer.

Delkonklusion

Medieanalysen viser, at dækningen af Umbrella-sagen konstruerer sagen som en historisk krise i unges billeddelingskultur. Sagen dramatiseres gennem nyhedskriterier, og antallet af sigtelser bruges som bevis på, at der er tale om en ekstraordinær og alarmerende situation.

Frygt etableres som den affektive ramme, der transformerer enkeltsagen til et generelt ungdomsproblem. Fokus forskydes fra de 1.004 sigtede til ungdommen som kategori, således at frygten klæber til unge generelt og intensiveres i sin cirkulation. Resultatet er en dobbelt positionering: ungdommen fremstilles både som truet og som truende — et affektivt paradoks, hvor kærlighed og frygt rettes mod samme figur. Denne orientering gør regulering både nødvendig og presserende.

Logikken svarer til en *moralpanik* (Cohen, 2011) og udfoldes her som *billeddelingspanik*, hvor skellet mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret deling udviskes, og hele ungdommens praksisser problematiseres.

Massesigtelserne fremstilles som den uomgængelige løsning: de skal "tjene til skræk og advarsel" og disciplinere unge. Samtidig humaniseres de sigtede, idet "ungdom" fungerer som en formildende faktor. Paradokset manifesterer sig dermed på ny: de sigtede fremstilles både som en fare og som nogen, der må beskyttes.

Frygten udvides desuden til at omfatte lovgivningens konsekvenser — særligt risikoen for, at unge stemples som pædofile. Herved skærpes ambivalensen: på den ene side bruges frygt til at begrunde strafferetlige tiltag, på den anden side til at fremføre krav om mildere sanktioner, der skal værne om de unges fremtid.

Endelig viser dækningen en tendens til, at kønnede dimensioner og samtykke sjældent fungerer som forklaringsrammer. Det hænger sammen med nyhedsjournalistikens genrekoder, hvor fokus ligger på hændelser og antal sigtelser frem for bagvedliggende sociale forhold. Når sproget indimellem peger på krænkelsen — fx når et seksuelt overgreb omtales som en “privat optagelse” — nedtones alvoren, og de kønnede magtforhold sløres.

Hvor nyhedsartiklerne således, via krisefortællinger og affektive forskydninger, konstruerer Umbrella-sagen som et ungdomsproblem, undersøger vi i det følgende, hvordan disse diskurser genfindes og udfordres på BHB: her udviskes grænsen mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret billeddeling yderligere, og de kønnede konsekvenser træder konkret frem i brevkassens format.

Analyse af Børn Hjælper Børn

For at forstå dynamikken mellem breve og svar på BHB, præsenterer vi i tabel 2 og 3 et overblik over de mest fremtrædende temaer. Brevene gengiver de unges fortællinger, mens svarene illustrerer forskellige strategier til at rådgive og støtte. Analysen samler sig om tre centrale temaer: “DU SKAL ALDRIG NOGENSINDE SENDE NUDES”, ‘Skyld og skam som mekanismer i victim blaming’ samt ‘Kønnede normer i reguleringen af pigers seksualitet’. Når vi citerer breve, henviser vi til brevets nummer i tabel 2. Svarene henvises ikke enkeltvis; tabel 3 viser i stedet, hvor mange svar der falder under hvert tema.

Brevenes tema	Brevenes numre (26 i alt)	Beskrivelser
Frygt for deling uden samtykke	3,5,6,14,17,20,21	Bekymring over konsekvenser af potentiel deling af billeder uden samtykke.
Screenshot uden samtykke	5,6,15,26	Specifikke oplevelser, hvor nogen har taget screenshot uden samtykke.
Pres og fortrydelse over afsendelse af billede	8,10,11,12,13,19,20,25	Følelser af pres til at sende billeder eller fortrydelse over at have sendt billeder.
SDK	1, 2,7,12,15,16	Forskellige SDK, herunder situationer, hvor billeder er blevet delt uden samtykke.

Tabel 2: Temaer i breve på BHB

Disse temaer i tabel 2 fremhæver, hvordan brevene kredser om bekymringer for tab af kontrol over billeder og frygten for sociale og personlige konsekvenser. Den gennemgående frygt for deling uden samtykke afslører en dybtliggende usikkerhed og sårbarhed forbundet med billeddeling.

Svarenes tema	Antal svar (258 i alt)	Beskrivelse/variation
Advarsler mod at sende billeder	47	Hyppigst forekommende råd.
Varierende råd om at snakke med nogen	60	Mange forskellige råd, fx at kontakte en ven, voksen eller den involverede part.
Kønsstereotyper og victim blaming	15	Eksplicitering af kønsstereotyper og skyldplacering.
Empowerment og grænsesætning	28	Individuelle handlemuligheder, fx at blokere personer.
Diskurser om ulovlighed	10	Fremhævelse af juridiske konsekvenser af forskellige handlinger.
Moral og ansvar	56	Primært svar til ét brev, hvor en pige har vist et seksualiseret billede af sin veninde.
Andre råd	42	Diverse svar uden klare mønstre.

Tabel 3: Temaer i svar på BHB

Temaerne i svarene viser en kompleksitet i, hvordan de unge rådgiver hinanden. Selvom temaet “Varierende råd om at snakke med nogen” forekommer hyppigst, spænder rådene bredt — fra opfordringer til at tale med personen, der har delt billedet, til at kontakte en voksen eller politiet. Det mest entydige mønster er dog advarsler mod at sende seksualiserede billeder, som derfor kan betegnes som det mest gennemgående råd.

“DU SKAL ALDRIG NOGENSINDE SENDE NUDES”

En gennemgående bekymring i brevene er risikoen for, at seksualiserede billeder deles uden samtykke (tabel 2). Den knytter sig ofte til screenshots på Snapchat taget uden tilladelse (5,6,15,26). Mange udtrykker en dyb bekymring over, hvad der kan ske, hvis deres billeder deles: Hvordan vil andre reagere? Hvilken betydning vil det få for deres sociale status? Spørgsmålene illustrerer, hvordan seksualiserede billeder, der oprindeligt er delt i en intim kontekst, forskydes til objekter forbundet med risiko og frygt, når muligheden for deling opstår. Frygt opererer her i uvisheden og cirkulerer mellem forskellige mulige konsekvenser – selve kränkelsen, social udskamning og oplevelsen af mistet autonomi. Dermed bliver billederne vedvarende ladet med frygt, så faren altid føles nærværende — selv før en krænkelse finder sted.

Svarene på BHB afspejler denne frygt, idet advarsler mod at sende seksualiserede billeder er det hyppigst forekommende råd, også selv om billedet ofte allerede er afsendt, når de unge skriver ind (47 svar, jf. tabel 3). Eksempler: “DU SKAL ALDRIG NOGENSINDE SENDE NUDES” understreger, at kontrol over billedet allerede er tabt, frem for noget der kan genforhandles. Rådgivningen tenderer dermed mod at cementere seksualiseret billeddeling som udelukkende risikabel, snarere end at støtte i at navigere digital intimitet; herved forstærkes forventningen om, at deling ender i krænkelse.

Frygten fastholdes og forstærkes gennem svar, der indeholder fortællinger om unge, som “måtte skifte skole” eller fik “ødelagt” deres liv efter uønsket deling, og gennem de unges egne understregninger af, at man aldrig kan vide, hvem der ender med at dele ens billede. Frygten bliver her performativ og akkumulerer værdi. Den foldes ud i forestillingen om den upålidelige “anden” – en potentiel krænkende part, der kan være hvem som helst: en ven, en flirt, en kæreste eller en fremmed online – og gør derved risikoen for krænkelse nærværende for alle. Fortællingerne og denne figur fungerer som affektive mekanismer, der holder truslen aktuel – på samme måde som i mediedækningen, hvor ungdommen fremstilles som impulsiv og truende for både samfundet og dem selv.

Frygt optræder altså ikke blot som en individuel bekymring, men cirkulerer mellem breve og svar. Når den klæber til seksualiserede billeder, fremstår de - uanset kontekst - som iboende farlige og fungerer som en regulerende mekanisme, der fastholder forestillingen om vedvarende kontroltab. Denne konstruktion af seksualiserede billeder som iboende risikable spejler den *billeddelingspanik*, vi identificerede i medieanalysen. I begge medier udviskes skellet mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret billeddeling, hvilket - som Hasinoff (2015) peger på - kan åbne for *victim blaming*, idet ansvaret forskydes til dem, der har sendt billeder.

Denne forskydning bliver tydelig i BHB-materialet, hvor frygten forbindes med nye følelser som skyld og skam — temaer vi udfolder i det følgende afsnit.

Skyld og skam som mekanismer i victim blaming

Skyld og skam træder markant frem i pigernes breve og svar. Brevene rummer ofte en forsvarende tone, hvor pigerne enten undskylder for eller distancerer sig fra deres handlinger. Flere beskriver at have følt sig presset til at sende seksualiserede billeder, mens andre udtrykker fortrydelse (jf. tabel 2). Skyld viser sig, når de ser sig selv som ansvarlige for konkrete overtrædelser af normer for "korrekt" seksuel adfærd. En pige fortryder eksempelvis at have sendt undertøjsbilleder til "lidt for mange" (13), hvilket antyder en normoverskridelse i forhold til antallet af seksuelle digitale interaktioner.

Skam relaterer sig derimod til pigernes selvforståelse og frygt for andres vurdering. En pige, der har sendt et røvbillede, understreger, at hun normalt "ikke er typen, der plejer at gøre sådan noget" (26). Formuleringer som denne er langt fra ekstraordinære, og kan læses som strategier til at navigere i et miljø med stærke normative forventninger til pigers seksualitet.

Selvom 28 ud af 258 svar opfordrer til grænsesætning, rummer 15 svar tydelige eksempler på kønsstereotyper og victim blaming (tabel 3). En pige, der spørger, hvordan hun kan stoppe med at sende nudes til en fyr, der "har brugt" hende (19), mødes fx med kommentarer, der undrer sig over, hvorfor hun har "tilladt" det gentagne gange. Sådanne kommentarer indikerer, at hun handler irrationelt og derfor må bære konsekvenserne. En anden pige, der overvejer at sende nudes til en ældre ven (2), kritiseres for sin dømmekraft som 13-årig. Andre svar kalder hende et "nemt offer" - en betegnelse, der både tillægger hende medansvar for kränkelsen og gør skammen til noget, der vedrører hendes person snarere end handlingen. Pigen positioneres her i konflikten mellem den, hun er, og den, hun bør være. Som både subjekt og objekt for skam illustrerer hendes position en bredere tendens, hvor piger, der deltager i situationer, der leder til en krænkelse, ikke anerkendes som fuldgyldige ofre.

I kontrast undslipper en pige denne pådragelse af skyld, da hun beskriver, hvordan en fremmed tog et billede af hende uden hendes viden (1). Her mødes hun med sympati og støtte og fremstår som et "ideelt offer", fordi hun ikke var "aktivt" involveret. Dette understøttes af forskning, der viser, at kønnede magtforhold regulerer, hvem der kan anerkendes som legitime ofre. Hindes og Fileborn (2020) viser, at kvindelige ofre for seksuel vold ofte fremstilles som irrationelle og emotionelle piger, der "burde" have beskyttet sig selv. Uldbjerg (2021) påviser tilsvarende, at mediedækningen af SDK fastholder denne dikotomi: piger, der har sendt billeder, mister retten til at blive forstået som ofre på lige fod med andre. I Ahmeds (2014) optik fungerer sådanne idealer som affektive mekanismer, der former og formes af skam og vender kroppe mod sig selv som "forkerte". Vi genkender mønstrene i materialet, hvor piger, der aktivt har deltaget i billeddeling, mødes med skyld og skam, mens de, der ikke har handlet aktivt, mødes med sympati. Denne regulering af pigers handlemuligheder bliver endnu tydeligere i næste afsnit, hvor vi ser, hvordan skyld og skam bindes til kønnede normer.

Kønnede normer i reguleringen af pigers seksualitet

Flere piger indleder deres breve med at beskrive, hvordan de udskammes for at udleve deres (digitale) seksualitet. En pige fortæller eksempelvis, at hun blev kaldt “billig” og “luder”, efter at have sendt seksualiserede billeder til en fyr (13). Sådanne betegnelser kobler handlingen til en negativ vurdering af hendes person og mobiliserer skam.

I svarene forsøger pigerne at beskytte hinanden gennem forskellige strategier. Nogle fremhæver retten til at udleve sin seksualitet, mens andre opfordrer til afholdenhed for at undgå udskamning (tabel 3). Et svar advarer fx mod en drengs opførsel og kalder ham "en dum og klam player". Samtidig understreger svaret vigtigheden af "respekt for sin krop", hvis man vil undgå at blive opfattet som "en billig luder". Et andet svar forklarer, at man betragtes som “billig”, hvis man opfordrer drenge til sex. Et tredje svar trøster med, at man ikke behøver at føle sig “billig”, så længe man ikke har haft mange seksuelle partnere. Selvom intentionen i svarene ofte er at beskytte og reducere skam, kommer de til at reproducere sociale idealer, der vurderer og regulerer pigers seksualitet. På den måde bidrager de til at stigmatisere pigers seksualitet og placerer ansvaret for konsekvenserne hos pigerne frem for hos dem, der udnytter eller deler billederne. På den anden side omtales drenge som “players” – en betegnelse, der signalerer social status gennem seksuelle erobringer («Billig,» u.å.).

Hermed træder en dobbeltmoral frem: piger udskammes som “billige” og “ludere” for den samme adfærd, som drenge belønnes for gennem betegnelsen “players”. Denne dynamik genkendes i Ringrose et al. (2021), der viser, hvordan drenge opnår social anerkendelse ved at dele pigers billeder, mens piger udskammes. Læst med Ahmed (2014) bliver det tydeligt, at dobbeltmoralen ikke blot er en social struktur, men også en affektiv mekanisme: hvor skam klæber til pigekroppen og regulerer hendes handlemuligheder. Når piger i dag udskammes som “billige”, videreføres forestillinger om kvindelig seksuel tilbageholdenhed og stigmatisering, som også prægede kønsnormerne omkring år 1900 (HistorieLab, u.å.). Skam klæber fortsat til pigekroppen og reproduceres over tid, hvorved pigers seksualitet fastholdes som en arena for social regulering.

Delkonklusion

Analysen af BHB viser, at brevene og svarene konstruerer seksualiseret billeddeling som en praksis præget af risiko og tab af kontrol. Brevene kredser om frygten for uønsket deling (ofte forbundet med screenshots), og denne frygt arbejder i uvisheden: den cirkulerer mellem potentielle konsekvenser som krænkelse, social udskamning og mistet autonomi.

I svarene cementeres frygt gennem gentagne advarsler mod at sende *nudes*, også når billeder allerede er sendt. Herved forskydes fokus fra krænkelsen til afsenderen, og al seksualiseret billeddeling fremstår risikabel – i tråd med den *billeddelingspanik*, vi genkendte i medieanalysen. Frygt bliver her regulerende: den klæber til billederne på tværs af kontekster, underbygger forventningen om den upålidelige “anden” og gør risikoen nærværende for alle.

Samtidig træder mønstre frem, der ikke var synlige i nyhedsdækningen: skyld og skam regulerer pigers handlemuligheder gennem kønnede normer. Breve og svar positionerer piger som ansvarlige for at have handlet “forkert” (skyld) og som nogen, der må måles mod idealer for “acceptabel” seksualitet (skam). Hvor piger, der har deltaget aktivt, mødes med *victim blaming* og betegnelser som “billig” eller “luder”, fremstilles drenge ofte som “players”. Denne dobbeltmoral fastholder pigers seksualitet som en arena for social regulering og skubber ansvaret væk fra den krænkende part. Som vist bliver pigerne både subjekt og objekt for skam, forankret i længere historiske forestillinger om kvindelig tilbageholdenhed; skam cirkulerer og hæfter sig til pigekroppen over tid og sætter snævre rammer for legitim digital seksualitet.

På tværs af brevene og svarene konvergerer disse mekanismer i en ambivalens, hvor rådgivningens beskyttende intentioner (“lad være med at sende nudes”) samtidig reproducerer de normer, der udskammer piger og indsnævrer deres legitime handlemuligheder. BHB-analysen viser således, at den affektive logik fra nyhedsdækningen genfindes på platformen, men her udfoldes gennem hverdagsnære råd og vurderinger, hvor skyld og skam bliver centrale mekanismer i reguleringen af pigers digitale seksualitet.

I diskussionen udfolder vi, hvordan fundene fra begge analyser kan forstås som del af en affektiv økonomi, der tager form gennem mediernes genrekoder og får performative effekter i fremstillingerne af ungdom og køn.

Diskussion: Affektiv økonomi

Når analyserne holdes op mod hinanden, bliver det tydeligt, at diskurser og følelser hverken opstår isoleret i én kontekst eller blot overføres fra én til en anden, men formes og vedligeholdes i et komplekst samspil mellem forskellige medieformer. Med et affektteoretisk perspektiv kan dette forstås som en affektiv økonomi, hvor frygt, skyld og skam cirkulerer og akkumulerer på tværs af medier og over tid. Følelserne fremstår som nutidige variationer af historisk forankrede logikker om ungdom, køn og seksualitet. Den tidligere beskrevne *billeddelingspanik* videreføres som led i denne økonomi. I forlængelse af Hasinoff (*sexting panic*) viser materialet, hvordan mediediskurser om unges seksualitet genaktiverer moraliserende forestillinger om ungdom og seksualitet. Dagbladene fremstiller “ungdommen” som risikogruppe, mens BHB i højere grad individualiserer risikoen ved at placere ansvar hos pigerne. Disse logikker former forståelser af unges digitale adfærd, men får særligt konsekvenser for piger. Denne asymmetri kan forstås gennem følelsernes klæben: Skam har historisk fungeret som regulerende kraft for kvindekrop og seksualitet og fremstår som pigens “egen” – forankret i kroppen – snarere end som resultat af historisk-socialt arbejde. Logikkerne kan derfor forstås som affektivt reproducerede historiske mønstre, der naturaliserer forestillinger om kvindelig seksualitet og ansvar. Hvordan disse følelser får form og effekt, bliver tydeligt, når blikket rettes mod de to medier og deres genrekoder.

Mediernes genrekoder

Nyhedskriterier som aktualitet og sensationalitet former en kriseramme, hvor ungdommen figurerer som samlet risikogruppe, og kriminalisering fremstår som et plausibelt svar. Neutralitetsidealet – med vægt på tal, sagsforløb og institutionelle kilder – betyder, at kønnede dimensioner og samtykke sjældent fungerer som forklaringsrammer. Det er ikke udtryk for bevidst udeladelse, men for en formatbetinget prioritering, hvor det episodiske (hvad skete hvornår, hvor mange, hvilke paragraffer) trumfer det strukturelle og sociale. Prioriteringen forstærkes af institutionelle rammer – som korte deadlines og krav om objektivitet – samt af dagbladenes brede målgruppe, hvor fortællinger om orden, ansvar og risiko er mere umiddelbart genkendelige end komplekse kønsperspektiver. Hermed fungerer dagbladenes genrekoder som en affektiv form, der kanaliserer frygt og gør risikodiskurser og kriminalisering af ungdommens digitale billeddeling plausibel.

På BHB skaber peer-to-peer under voksenmoderation et spændingsfelt, hvor råd fremstår autoritative, fordi de både formuleres “indefra” (jævnaldrende) og legitimeres “udefra” (voksne). Det giver moralske vurderinger spillerum, ofte formidlet gennem skyld og skam. Advarsler (fx “lad være med at sende nudes”) fungerer som normative pejlemærker, hvor ansvar placeres hos afsenderen – typisk pigen – og hvor risikodiskurser og *victim blaming* fremstår socialt acceptable. Breve og svar tilpasses formatets tone, så de unge ikke blot formes af genren, men også medvirker til at opretholde den. På den måde bliver kønnede normer og forestillinger om “ansvarlig” seksualitet selvforstærkende. Hermed fungerer BHB’s genrekoder som en affektiv form, der kanaliserer skyld/skam og individuel frygt for tab af kontrol/udstilling, så afholdenhed og selvbebrejdelse fremstår plausible og legitime svar. Denne affektive logik hænger tæt sammen med BHB’s institutionelle ramme og målgruppe: som voksenforankret rådgivning rettet mod unge balancerer formatet mellem tryghed og moral, hvilket forstærker de følelser og normer, som rådgivningen bygger på.

Performative effekter

På tværs af medierne bliver frygt den gennemgående følelse. I dagbladene som en kollektiv frygt for ungdommens billeddelingskultur og på BHB som individuel frygt for at blive krænket. Sammen med skyld og skam, der særligt klæber til piger og deres handlinger, former denne affektive økonomi de positioner, der opleves som legitime. Afholdenhed og selvbebrejdelse fremstår som forståelige – og normaliserede – strategier, mens andre måder at tale om seksualitet og agens på marginaliseres. Én offerfigur privilegeres – den, hvor man ikke selv har deltaget aktivt i billeddelingen. Det vanskeliggør anerkendelsen af krænkelser, hvor samtykkende handlinger også indgår, og kan hæmme søgning af hjælp. Denne fortolkning stemmer overens med undersøgelser, som viser, at de færreste unge henvender sig til forældre eller andre voksne ved krænkelser, og at skyld og skam ofte præger unges oplevelser med SDK (Rambøll, 2021; Hviid m.fl., 2020).

Vi peger ikke på kausalitet mellem mediedækning og unges reaktioner, men på en affektiv-diskursiv virkning, hvor samspillet mellem mediernes diskurser og en bredere affektiv økonomi, som medierne både trækker på og reproducerer, gør visse forståelser mere nærliggende og andre mindre tænkelige.

I praksis kan dette fastholde *billeddelingspanikken*, forskubbe ansvar fra krænkerer til afsendere og styrke tavshedskulturer. Set i dette lys fremstår dagbladernes kriseramme og BHB's rådgivning om pigers ansvar og afholdenhed som forbundne led i en historisk reproduktion af kønnede normer. De indgår samtidig i en bredere moraliserende medielogik om ungdom og risiko, hvor følelsernes arbejde – frygt, skyld og skam – former og begrænser unges, særligt pigers, legitime handlemuligheder.

Konklusion

I denne artikel undersøger vi, hvordan diskurser om seksualiserede digitale krænkelser (SDK) mobiliserer følelser som frygt, skyld og skam i to medietyper: nyhedsartikler fra Politiken og Berlingske (2018–2021) samt indlæg på Børn Hjælper Børn (BHB) i samme periode. Gennem en affektteoretisk tilgang, baseret på Ahmeds (2014) forståelse af følelser som performative fænomener, viser vi, hvordan disse følelser mobiliseres, cirkulerer og akkumuleres i mediedækning og rådgivning, og hvordan de begrænser unges – særligt pigers – legitime handlemuligheder.

I nyhedsartiklerne fremstår Umbrella-sagen som en historisk krise i ungdommens billeddelingskultur. Gennem krisefortællinger og massesigtelser forskydes frygten fra de sigtede unge til *ungdommen* som kategori. Denne frygt, der cirkulerer og akkumulerer affektiv værdi, bidrager til konstruktionen af ungdommen som både et objekt for bekymring og et subjekt, der skal reguleres. Med afsæt i Cohen (2011) videreudvikler vi begrebet *moralpanik til billeddelingspanik* for at beskrive, hvordan ungdommens billeddelingskultur problematiseres og moraliseres i kølvandet på Umbrella-sagen. I forlængelse af Hasinoff's (2015) analyse af *sexting panic* viser vi, hvordan skellet mellem samtykkebaseret og ikke-samtykkebaseret billeddeling udviskes. Dette gør, at al billeddeling fremstår som risikabel, hvilket åbner for *victim blaming*, hvor ansvaret placeres på afsenderne.

I BHB-materialet genfindes en tilsvarende tendens til at sammenstille billeddeling som én risikabel praksis. De mest udbredte råd opfordrer til afholdenhed fra at sende billeder, fordi man aldrig ved, hvem man kan stole på. Frygten for unges billeddelingskultur, som vi ser i medierne, genfindes her, men frygten individualiseres, da ansvaret placeres hos afsenderen. Fokus flyttes fra de krænkende handlinger til afsenderens ansvar, og vi ser konkrete manifestationer af *victim blaming* med betegnelser som "et nemt offer", samt en kønnet dobbeltmoral, hvor piger udskammes for deres seksualitet, mens drenge belønnes.

Vi argumenterer for, at både dagbladernes kriseramme og BHB's rådgivning om pigers ansvar og afholdenhed kan forstås som en del af en affektiv økonomi, hvor frygt, skyld og skam mobiliseres og akkumuleres gennem mediernes genrekoder. Følelserne fungerer performativt ved at skabe sociale relationer og positionere grupper af unge som enten skyldige eller uskyldige. Medierne reproducerer ikke blot eksisterende normer, men former også måder at tale om billeddeling på og de handlemuligheder, der anses som legitime, særligt i relation til pigers seksualitet.

Følelserne i denne affektive økonomi er ikke nye, men snarere nutidige variationer af længerevarende logikker om ungdom, køn og seksualitet. En central pointe i vores diskussion er, hvordan én bestemt offerfigur – den, der ikke selv har deltaget aktivt i billeddelingen – privilegeres i de dominerende diskurser. Dette vanskeliggør anerkendelsen af krænkelse, hvor et seksualiseret billede er sendt, og kan hæmme unge i at søge hjælp. Vi peger ikke på kausalitet mellem medierne og unges reaktioner, men på en affektiv-diskursiv mekanisme, hvor mediernes diskurser og genrekoder mobiliserer følelser på tværs af formater.

Referenceliste

- Ahmed, S.** (2014). *The Cultural Politics of Emotion* (NED-New edition, 2). Edinburgh University Press.
- Berlingske.** (2018, 3. marts). Folk får hjælp til at fjerne krænkelser på sociale medier. *Berlingske*. Sektion 1, s. 17.
- Billig.** (u.å.). I *Den Danske Ordbog*. Hentet 28. september 2026 fra <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=billig>
- Bostrup, J.** (2018, 20. januar). Partier vil ændre regler for børneattest. *Politiken*. Sektion 1, s. 8.
- Braun, V. & Clarke, V.** (2008). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology* 3 (2). 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- BørneTelefonen.** (u.å.). *Børn hjælper Børn*. <https://bornetelefonen.dk/bornhjaelperborn/>
- Cohen, S.** (2011). *Folk devils and moral panics: The creation of the Mods and Rockers* (3rd ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203828250>
- Freiesleben, S., & Justice, A.** (2018, 21. januar). Sådan stopper vi unges deling af nøgenbilleder på nettet. *Berlingske*. Sektion 1, s. 16.
- Graversen, M.** (2018, 1. maj). Simone kæmpede for retfærdighed, efter et krænkende billede af hende blev delt på nettet. Nu har hun fået erstatning. *Berlingske*. Sektion 1, s. 18.
- Graversen, M.** (2019). Højesteret om prøvesag i Umbrella: Ja, det er deling af børneporno. *Berlingske*.
- Hasinoff, A. A.** (2015). *Sexting Panic: Rethinking Criminalization, Privacy, and Consent*. University of Illinois Press. <https://www.jstor.org/stable/10.5406/j.ctt13x1kx6>
- Hindes, S., & Fileborn, B.** (2020). "Girl power gone wrong": #MeToo, Aziz Ansari, and media reporting of (grey area) sexual violence. *Feminist Media Studies*, 20(5), 639–656. <https://doi.org/10.1080/14680777.2019.1606843>
- HistorieLab.** (u.å.). *Køn og seksualitet under opbrud 1900-1925*. <https://historielab.dk/koen-og-seksualitet-under-opbrud-1900-1925/>
- Hviid, M. H., Larsen, J. S., Harder, S., Rasmussen, P., & Søndergaard, D. M.** (2020). *Et øjeblik for dig, et ungdomsliv for mig: Unges erfaringer med seksualiserede digitale krænkelser*. Red Barnet. <https://sletdet.redbarnet.dk/wp-content/uploads/2024/02/SletDet-faghaefte-2020.pdf>
- Jørgensen, K. K., & Straka, R.** (2019, 24. juli). Sexafpresning af mindreårige vokser. *Berlingske*, Sektion 1, s. 3.
- Krarup, A., Køber, J. V., Hellum, A., Nyvang, C., & Thøgersen, M.** (2022, 28. november). Dagbladene i Danmark. I *Trap Danmark*. https://trap.lex.dk/Dagbladene_i_Danmark
- Lagoni, M.** (2018a, 7. april). Forsvarer kræver sexkrænkede som vidner i retten. *Politiken*, Sektion 1, s. 5.

- Lagoni, M.** (2018b, 21. april). Psykolog: Frikendelser for børneporno kan få sexkrænkede til at tie. *Politiken*, Sektion 1, s. 8.
- Lagoni, M.** (2019a, 12. januar). Anklager forventer fængselsstraffe i flere Umbrella-sager. *Politiken*.
- Lagoni, M.** (2019b, 5. januar). Bør man dømmes som pædofil, når man ikke selv er voksen endnu? *Politiken*.
- Lagoni, M.** (2019c, 12. marts). Politiet sigter 148 nye for at have delt krænkende videooptagelser. *Politiken*, Sektion 1, s. 6.
- Lindtoft, C. B.** (2018, 20. januar). Sagen forfra: Facebook ledte politiet på sporet af 1.004 unge. *Politiken*, Sektion 1, s. 8.
- Lindtoft, C. B., & Risbøl, S.** (2018, 16. januar). Massesigtelser af unge for deling af sexvideo har stor chokeffekt. Men vil det stoppe spredningen af krænkende billeder? *Politiken*, Sektion 1, s. 1.
- Littauer, M. L.** (2018, 11. februar). Sexvideoer flourer i stor stil blandt unge. *Berlingske*, Sektion 1, s. 24.
- Munch, P. & Pröschild, J.** (2018, 25. januar). Hver fjerde unge er blevet krænkede. *Politiken*, Sektion 1, s. 4.
- Mølgaard, M.** (2018, 29. december). Debat: Unges seksualitet er rykket online. Det er vi nødt til at respektere. *Politiken*, Sektion 2, s. 12.
- Mølgaard, M.** (2019a, 17. marts). Debat: Skal Facebook efterforske digitale sexkrænkelser? *Politiken*, Sektion 2, s. 4.
- Mølgaard, M.** (2019b, 19. maj). Ungdommen er bedre end sit rygte: De færreste sender nøgenbilleder videre. *Politiken*, Sektion 2, s. 1.
- Mølgaard, M., & Lagoni, M.** (2018a, 3. juni). Debat: Efter Umbrella: Hvordan får vi stoppet unges ulovlige delinger? *Politiken*, Sektion 2, s. 3.
- Mølgaard, M., & Lagoni, M.** (2018b, 12. oktober). Det er simpelthen så svært for mig at forstå, at politiet ikke vil gøre noget for at hjælpe mig. *Politiken*, Sektion 1, s. 6.
- Mølgaard, M., & Lagoni, M.** (2018c, 11. oktober). Krænkende video af Sofie blev delt i to år - politiet så passivt til. *Politiken*, Sektion 1, s. 1.
- Mølgaard, M., & Lagoni, M.** (2018d, 11. oktober). Sofie føler sig svigtet af politiet: Det her har frataget mig retten til min krop. *Politiken*, Sektion 1, s. 4.
- Mølgaard, M., Lagoni, M., & Nørregaard, C.** (2018, 3. juni). Vi får ikke et bedre Danmark af at give tusind mennesker et stempel i panden. *Politiken*, Sektion 4, s. 4.
- Nielsen, J. B., & Graversen, M.** (2018, 16. januar). Angrende unge nordsjællændere afhørt i børnepornosag. *Berlingske*, Sektion 1, s. 4.
- Nilsson, K.** (2019, 29. september). Ekspert vil have løftede pegefingre og forbud væk fra unges deling af billeder. *Politiken*, Sektion 1, s. 14.
- Rambøll.** (2021). *Børn & unges oplevelser med digitale krænkelse: Afrapportering af undersøgelse 2021*. Red Barnet. <https://sletdet.redbarnet.dk/wp-content/uploads/2022/02/sletdet-boern-og-unges-oplevelser-med-digitale-kraenkelser-rapport.pdf>
- Red Barnet.** (u.å). *Krænkelser og ubehagelige oplevelser på nettet*. <https://redbarnet.dk/foraeldre/kraenkelser-og-ubehagelige-oplevelser-paa-nettet/>

Ringrose, J., Regehr, K., & Milne, B. (2021). *Understanding and combatting youth experiences of image-based sexual harassment and abuse*. Department of Education, Practice and Society, UCL Institute of Education. <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10139669>

Staunæs, D., & Brøgger, K. (2024). Introduktion: Performative vendinger i nyere feministisk teori. Oversættelser og etisk-politiske overvejelser. I D. Staunæs, K. Brøgger & K. Hvenegård-Lassen (Red.), *Performative vendinger: Introduktion til nyere feministisk teori* (s. 15–25). Nyt fra Samfundsvidenskaberne.

Thomsen, N. (2024, 3. oktober). Danmark – massemedier. I *Lex*. https://lex.dk/Danmark_-_massemedier

Trolle, J. S. (2023, 29. maj). Grooming, overgreb og seksuel afpresning: Anmeldelser af digitale krænkelse er steget markant. *DR*. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/grooming-overgreb-og-seksuel-afpresning-anmeldelser-af-digitale-sexkraenkelser-er>

Uldbjerg, S. (2021). *Rewriting victimhood: Stories of digital sexual assault* [Ph.d.-afhandling, Aarhus Universitet]. https://pure.au.dk/ws/portalfiles/portal/231553146/Rewriting_victimhood_SUM_23_10_2021_uden_bilag.pdf

Abstract

We examine discourses on image-based sexual abuse following the Umbrella case, involving over 1,000 young Danes charged with distributing child pornography. Our material includes 2018–2021 coverage in Politiken and Berlingske and posts on Børn Hjælper Børn, BørneTelefonen's peer-advice platform. Drawing on Ahmed (2014), we analyze how discourses mobilize fear, guilt, and shame. We introduce *image-sharing panic* to describe how young people's sexualized image sharing is moralized and problematized in the news. The distinction between consensual and non-consensual sharing is blurred, portraying image sharing as risky and enabling victim blaming. On BHB, warnings against sharing sexualized images dominate, alongside victim blaming and a gendered double standard in which girls are shamed for their sexuality while boys are rewarded. We argue that the crisis framing in the news and BHB's advice on girls' responsibility and abstinence are linked within an affective economy where fear, guilt, and shame constrain young people's agency.

